

EXCURSIE NAAR SAS VAN GOES OP 25 AUGUSTUS 1984.

J. JANSSENS

Een 20-tal mensen hadden zich verzameld voor een onderwaterverkenning in de omgeving van Sas van Goes.

Omdat het water nabij de Oosterscheldesluizen erg troebel was, door het overpompen van polderwater op een tweetal plaatsen, gingen we een 500-tal meter landinwaarts snorkelen in het kanaal van Goes. Op de met beton versterigde oevers waren Asgrauwe Keverslakken *Lepidochitona cinereus* en de fuikhoorn *Hinia reticulata* te vinden. Langs de oevers strekte zich een 3-4 meter brede zone met Groot Zeegras *Zostera marina* uit. Daartussen bewogen zich steurgarnalen *Palaemon elegans*, aasgarnalen en vlokreeften. In dit brakwater komen zowel zoutwaterbewoners voor als erg verdraagzame zoetwaterbewoners zoals Driedoornige Stekelbaars *Gasterosteus aculeatus* en de paling *Anguilla anguilla*. Op de bodem lagen vele lege kokkelschelpen. Na enig zoeken werden ook enige levende exemplaren van zowel de gewone kokkel

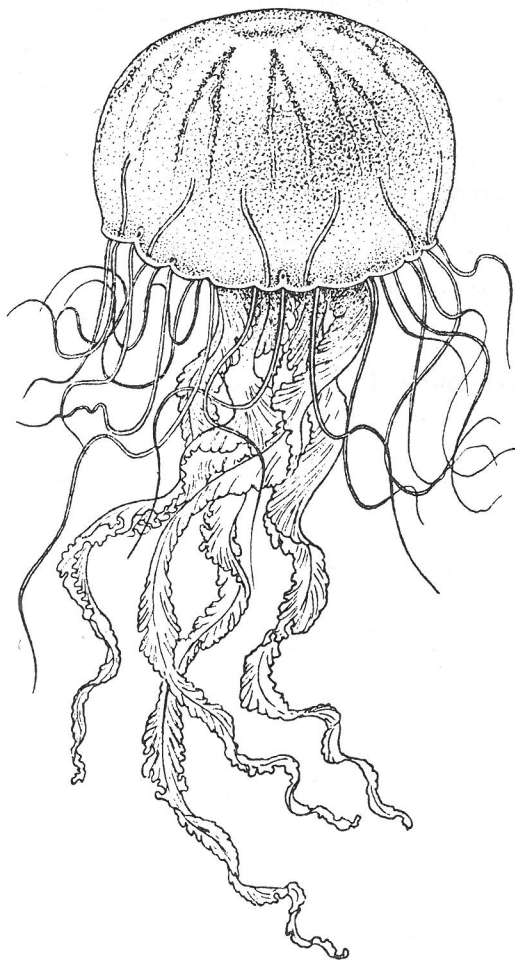

fig.1

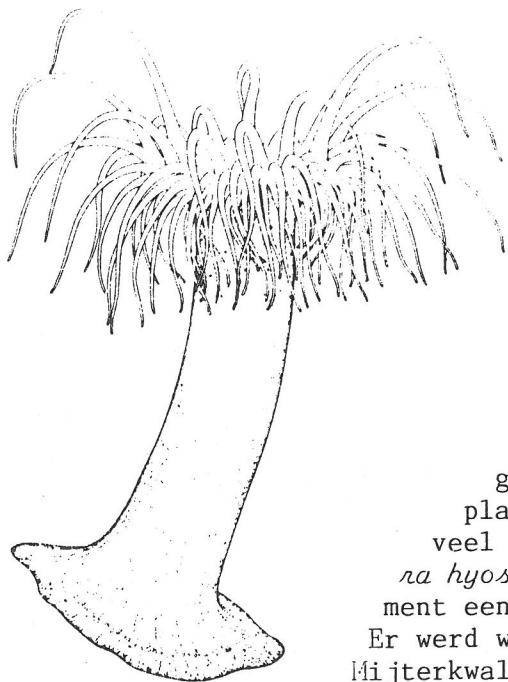

fig.2

gracilis waargenomen, die overigens zeer onschuldig is.

Uit het slijk werd nog een kleine Wedueroos *Sagartiogeton undatus* (fig.2) gepulkt.

Op de middag gingen we even vanop het droge bij de sluisen kijken, waar o.a. Japans Bessenwier *Sargassum muticum* en de Knotszakpijp *Stylea clava* (fig.3) groeien.

Na het middagmaal trokken we over de dijk naar de Oosterschelde. Het was bijna hoogtij en er heerste een sterke stroming in de richting van het strand.

Op een 4-tal meter diepte bevonden zich oesterbedden. De Oosterschel-

Cerastoderma edule als van de brakwaterkokkel *C. glaucum* bovengehaald.

Eventjes werd alarm geslagen voor een kruiskwal *Gonionemus vertens*, een klein kwalletje dat in de zeegrasvelden in de Grevelingen voorkomt en ook eens in het kanaal van Goes is gevonden. De netcellen van deze soort bevatten een sterk irriterend gif. Het betreffende exemplaar behoorde echter tot de veel grotere Kompaskwal *Chrysaora hyoscella* (fig.1), in haar element een echte lust voor het oog.

Er werd wel een kleine

Mijterkwal *Beroe*

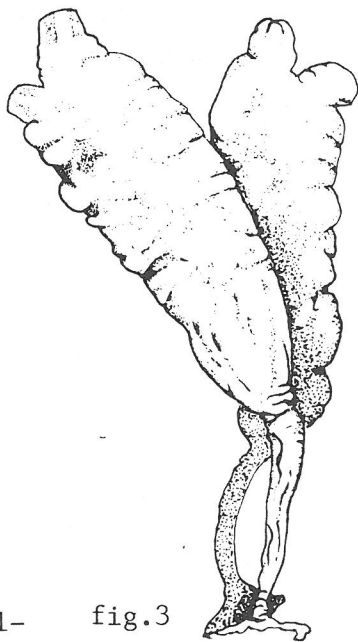

fig.3

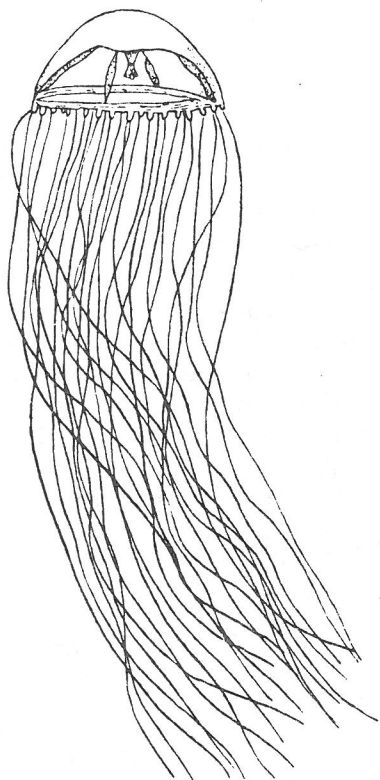

fig.4

iets goed te bekijken was er niet.

Na de excursie voelde iedereen zich erg hongerig en daarom werd de dag besloten in een restaurant aan de Belgisch-Nederlandse grens.

de is de enige plaats in Nederland waar de oester commercieel uitgebaat wordt. De watertemperaturen zijn er vrij hoog en door de geringe wateruitwisseling met de Noordzee gaan weinig oesterlarven verloren. Na 6 jaar kan een oester geogst worden.

Naast de vele soorten anemonen groeiden op de bodem ook zeedraad en opnieuw de Knotszakpijp. Dit manteldier is knotsvormig en zit met een dunne voet vast op de bodem. ze is ondoorzichtig en erg wrattig. Op de bodem scharrelden grote aantallen strandkrabben *Carcinus maenas* en ook een heremietkreeftje *Eupagurus bernhardus* tussen het Knots-*Ascophyllum nodosum* en Blaaswier *Fucus vesiculosus*. Op de stenen zaten opnieuw regelmatig keverslakken. In het water zweefden verschillende soorten kwallen : naast de reeds vernoemde Kompasqual waren er ook : de Zeedruif *Pleurobranchia pileus* en een schijfvormig kwalletje met turkoois-fluoriserende vlekken *Eucheilota maculata* (fig.4).

Een probleem bij het snorkelen was de beperkte tijd dat we onder water konden blijven : veel tijd om